

16

රකිත විට පරිසරය - රැකෙනු

ඇත අප සැම

සෑම වසරක ම ජූනි 05 දිනට යෙදෙන පරිසර දිනය වෙනුවෙන් බොහෝ පාසල්වල ශ්‍රමදාන, දේශන, ප්‍රදර්ශන ආදිය පවත්වනු ලැබේ. එසේ ශ්‍රමදානයක යෙදුණු රුවන්ගිරි මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ 6 ශ්‍රේණියේ දරුවන් පන්ති කාමරය අසල අඹ සෙවණට කැඳවා ගත් පන්තිභාර ගුරුතුමිය පරිසර සුරක්ෂිතතාවෙහි ඇති වැදගත්කම පිළිබඳ ව ඔවුන් සමග සාකච්ඡාවක යෙදුණා ය.

“දරුවනේ සෑම වසරක ම ජූනි 05 දිනය නම් කරලා තියෙන්නේ ලෝක පරිසර දිනය කියලයි. මේ දවසේ ලෝකයේ සෑම රටක ම පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමේ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක වෙනවා. අපේ පාසලේත් අද උදය වරුවේ පරිසරය පිරිසිදු කිරීමේ ශ්‍රමදානයක් පැවැත්වූයේ ඒ නිසයි. පරිසරය පිරිසිදු කිරීම වගේ ම ආරක්ෂා කිරීමත් අප කළ යුතුයි. එසේ නොකළ හොත් අපට බොහෝ හානි සිදු වෙනවා. හොඳයි ඕෂධී දූව, කියන්න බලන්න පරිසරය කියන්නේ කුමක් ද කියලා ? ”

“ගුරුතුමියනි, පරිසරය කියන්නේ අප අවට ඇති වටාපිටාවයි.”

“පිළිතුර හරි දුවේ, මිනිසා ඇතුළු සියලු සතුන් ජීවත් වන වටාපිටාවයි කියලා කියවුණා නම් හරියට ම හරි.”

“බුද්ධිකට කියන්න පුළුවන් ද මේ වටාපිටාවට අයත් අංග කිහිපයක් ?”

“මිනිස්සු, අනෙකුත් සියලු සතුන්, ගස්වැල්, ජලය, පස ආදිය නේද ගුරුතුමියනි?”

“ඔව් පුතේ, ඊට අමතර ව හිරු එළිය, වාතය, කඳු, පර්වත, දියඇලි, ගංගා, ඇළ දොළ, වැව් පොකුණු එහෙමත් ඇතුළත් වෙනවා. පරිසරයට අයත් මේ සෑම දෙයක් ම මිනිසාගේ පැවැත්මට උපකාරී වෙනවා.”

“එරංග, පරිසරයෙන් අපට ලැබෙන ප්‍රයෝජන මොනවා ද පුතේ ?”

- ★ හොඳ වතුර ලැබෙනවා
- ★ ශාක ආහාර ලැබෙනවා
- ★ වාතාශ්‍රය ලැබෙනවා
- ★ හිරු එළිය ලැබෙනවා

“ඔබ කිවු ඒවා හරි. අපේ පැවැත්මට අවශ්‍ය ආහාර, නිවාස, ඇඳුම් හා ඖෂධ සකස් කර ගන්නේ පරිසරයෙන්. උදාහරණයක් වශයෙන් අපට නිවසක් ඉදි කර ගැනීමට අවශ්‍ය දැව, ගඩොල්, වැලි ආදිය ලබා ගන්නේ පරිසරයෙන්. අපේ ආහාරපාන සඳහා යොදා ගන්නා සෑම දෙයක් මත්, ඇඳුම් සකස් කර ගැනීමට ගන්නා සෑම දෙයක් මත්, ශරීරයේ නිරෝගතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොදා ගන්නා ඖෂධ වර්ගත් පරිසරයේ ඇති සම්පත් යොදා ගෙන තමයි නිෂ්පාදනය කරලා තියෙන්නේ. ඒ නිසා මිනිසාට පරිසරයෙන් තොර පැවැත්මක් නැහැ. පරිසරය විනාශ වූ දාට මිනිසා ඇතුළු මුළු මහත් මිහිතලයේ ම අවසානය සිදු වෙන බව හිතට ගන්න දුවේ, පුතේ. ”

“මේ සුන්දර පරිසරය දූෂණය වෙන්නේ, විනාශ වෙන්නේ කොහොම ද කියලා නිපුණ පුතාට කියන්න පුළුවන් ද?”

- ★ වනාන්තර විනාශ කිරීම
- ★ ගංගා ඇළ දොළවලට අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම
- ★ වනගත සතුන් මරා දැමීම
- ★ සෝෂාකාරී ශබ්ද පිට කිරීම

“නිපුණ කියූ කරුණුවලට අමතර ව කර්මාන්ත ශාලාවලින් පිට වන විෂ

වායු නිසා, රටවල් අතර පවතින යුද්ධවලින් වගේ ම අපේ අය කරන යම් යම් ක්‍රියාකාරකම්වලින් පරිසරය අපිරිසිදු වෙනවා. බලන්න සමහරුන් ඉවක් බවක් නැතුව කරන දේවල් දිහා, මහ මග වාහනයක හෝ පයින් යන විට අප ආහාරයට ගන්නා කඩල, රටකපු, බිස්කට්, යෝගට් ආදියේ ඉතිරි කොටස් මහ මගට දානවා. කොළවල කෑම ඔතා ගෙන ඇවිල්ලා ආහාරයට ගෙන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන බඳුනක් හොයලා දාන්නේ නැතුව තැන තැන දාලා යනවා. සතුන් ඒවා ඇද දමලා මුළු පරිසරය ම අපවිත්‍ර වෙනවා. චතුර හා පැණිබීම බෝතල් භාවිතයත් එහෙමයි. කඩිට බඩු ගේන්න නියමිත මල්ලක් හෝ බැගයක් අරගෙන නොයන නිසා පොලිතීන් මලු රැසක් ගෙදරට ගේනවා. මුළු ගෙවත්ත ම මේ නිසා විනාශ වෙනවා. අපේ පාසලට පොලිතීන් ගෙන ඒම තහනම් කරල තිබුණත් උදේ ශ්‍රමදානය වෙලාවේ මොන තරම් පොලිතීන් හා ප්ලාස්ටික් බෝතල් හමුවෙලා විනාශ කළා ද? දරුවන් ඒවා දිරන්නේ නැති අපද්‍රව්‍ය නිසා පරිසරයට හුඟක් ම හානි කරයි.

බලන්න දරුවන් අපේ රටේ ඓතිහාසික හෝ සුන්දර ස්ථානයක් නැරඹීමට ගියා ම එම පරිසරයට කරලා තියෙන විනාශය! එම ස්ථානවල මොන තරම් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් මිනිසුන් දාල ගිහිල්ලා තියෙනව ද? ඒ නිසා එම සුන්දර පරිසරය විනාශ වෙලා. සමහර මිනිසුන් මේ ස්ථානවලට මත් චතුර බෝතල් අරගෙන ගිහින් බීලා ඒ බෝතල් එම ස්ථානවල ම බිඳලා ගිය අවස්ථා දකින්න පුළුවන්. ඒවා ඉතා ම නරක ක්‍රියා නේද?

මේ වන විට අපේ රටේ විශාල වශයෙන් කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිත කෙරෙනවා. මේ නිසා ජලයට, පසට, ගහ කොළවලට මෙන් ම මිනිසා ඇතුළු ලොකු කුඩා සෑම සත්වයෙකුට ම මහා හානියක් සිදු වෙනවා. ඒ නිසා සෑම කෙනෙක් ම පරිසරයට ආදරය කරන්න ඕනෑ. පරිසරය විනාශ වෙනවා කියන්නේ අප සියලු දෙනාගේ විනාශයයි. අපේ මිනී වළ අප ම කපා ගැනීමක්. පරිසරය මේ විදියට දූෂණය වීමෙන් ඇති වන ගැටලු මොනවා ද කියල කාවින්ද්‍යාට කියන්න පුළුවන් ද?”

- ★ ගහකොළ විනාශ වීමෙන් වැස්ස අඩු වෙනවා
- ★ බීමට පිරිසිදු ජලය නැති ව යනවා
- ★ සතා සිව්පාවා විනාශ වෙනවා
- ★ නාය යෑම් සිදු වෙනවා
- ★ මිනිසුන්ට බොහෝ රෝගාබාධ වැළඳෙනවා
- ★ වගා කිරීමට ඇති පස නිසරු වෙනවා

“බොහොම හෙදයි කාවින්ද්‍යා කියූ කරුණු සියල්ල හරි. ඔබ කියූ ආකාරයට ගහකොළ විනාශ වීමෙන් කාන්තාර ඇති වෙනවා. වැස්ස අඩු වීම නිසා බොහෝ ගැටලු ඇති වෙනවා. අද වන විට පෘථිවියේ ඇති මුළු ජල ප්‍රමාණයෙන් බීමට ගත හැකි ජල ප්‍රතිශතය 0.34ක් වගේ සුළු ප්‍රමාණයක්. ඒ ටිකක් අපවිත්‍ර වුණොත් මිනිසුන්ට බොහෝ කරදරවලට මුහුණ පෑමට සිදු වෙනවා. බොහෝ රෝගාබාධවලට හේතුව පරිසරය දූෂණය වී තිබීමයි.

ඩෙංගු, මැලේරියා, බරවා, කොලරාව වැනි රෝගාබාධ පමණක් නොව වකුගඩු රෝග, පෙනහැලි ආශ්‍රිත රෝග, අධික රුධිර පීඩනය වැනි රෝග ඇති වීමට මේ තත්ත්වය බලපානවා. ඒ නිසා පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමට අප කවුරුත් උනන්දු විය යුතුයි.

දුවේ, පුනේ, මේ ලෝකයේ නිහඬ සුන්දර පරිසරයට බෙහෙවින් ඇලුම් කළ ශ්‍රේෂ්ඨ උතුමෙක් තමයි අපේ බුදු හාමුදුරුවෝ. උන්වහන්සේ තමන්ගේ ජීවිතයේ වැඩි කාලයක් ගත කළේ ස්වාභාවික පරිසරය ඇසුරු කර ගෙනයි. බුදු තෙමඟුල සිදුවුණේ ස්වාභාවික පරිසරය තුළයි. නවීන්ට කියන්න පුළුවන් ද බුදු තෙමඟුල කියන්නෙ කුමක් ද කියලා?”

“සිදුහත් බෝසතාණන්ගේ ඉපදීම, බුදුවීම, පිරිනිවන් පෑම නේද ගුරුතුමියනි?”

“එම තෙමඟුල ම සිදු වූයේ පරිසරය ආශ්‍රිතවයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට දැක්වූ ඇල්ම එයින් පෙනෙනවා. උන්වහන්සේ බුද්ධත්වයට පත් වෙලා සතියක් බෝධීන් වහන්සේ දෙස බලා සිටියේ කළගුණ සැලකීමේ අගය ලෝකයට පෙන්වුම් කිරීමට; එමෙන් ම ගහකොළවලට පවා ආදරය කළ යුතු බව ඉගැන්වීමට. එපමණක් නොව බුදුරජාණන් වහන්සේ දහම් දෙසුවේ ද විවේක හා වැසි කාලය ගත කළේ ද ස්වාභාවික පරිසරය තුළයි; වනපෙත්, ගල් ලෙන් හා ආරාමවලයි. පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ බොහෝ ඉගැන්වීම් බුදු දහමේ ඇතුළත් වෙනවා. වන උයන් විනාශ කරනවා වෙනුවට ඒවා පිහිටුවීම හා ආරක්ෂා කිරීම නිසා මිනිසුන්ට පින් ලැබෙන බව උන්වහන්සේ දේශනා කරලා තියෙනවා. උපසම්පදා භික්ෂූන් වහන්සේලා ගස් වැල් කැපීම පමණක් නොව කොළ අතු කැඩීම පවා වැරද්දක් බව පෙන්වා දී තියෙනවා. නිල්වත් තණකොළ මත මලමුත්‍රා හෙළීම, කුණුරොඩු හා ඉඳුල් දූමිම පවා භික්ෂූන්ට තහනම් කළා. වැසි කාලයේ භික්ෂූන්ට නිශ්චිත ස්ථානයක වැඩ වසන ලෙස අනුදාන වදාරා තියෙනවා. ඒ සියල්ල කළේ පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණ ද පෙරදැරි කර ගෙනයි.”

ජලයේ පිරිසිදු බව රැක ගැනීම සඳහාත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විවිධ උපදේශ දී තිබෙනවා. ජලයට මලමුත්‍රා කිරීමත්, කෙළ ගැසීමත් හික්කුන් වහන්සේලාට තහනම් කළේ ඒ නිසයි; වැස්ස මිතුරෙකු ලෙස හඳුන්වා දුන්නේ ද පරිසරයට තිබුණ ඇල්ම නිසයි. උන්වහන්සේ කරණියමෙන්ත සූත්‍රයේ දී සතුන් පිළිබඳ ව වර්ගීකරණයක් කරමින් සියලු ම සතුන්ට මෛත්‍රිය කළ යුතු බව පෙන්වා දී තිබෙනවා. ඒ තුළින් සියලු සත්වයින්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කළේ සතුන් ද පරිසරයේ කොටසක් වන නිසයි. සියලු ම සතුන් ආරක්ෂා කිරීම රජවරුන්ගේ වගකීමක් ලෙස දැක්වූයේ ද පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමේ අරමුණ ඇතිවයි.

එපමණක් නොවේ දරුවනේ, උන්වහන්සේ ධර්මය දේශනා කරන විට උපමා වශයෙන් පරිසරයේ ඇති සතුන්, ශාක, ජලය ආදී බොහෝ දේ යොදා ගෙන තියෙනවා. ඒ මඟින් ද පැහැදිලි වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට කොතරම් ඇලුම් කළේ ද යන්නයි. ඒ නිසා අපි කවුරුත් පරිසරයට ආදරය කරන්න පුරුදු වෙමු. පරිසරයට අප ආදරය කළොත් පරිසරය අප ආරක්ෂා කරනු ඇත. ඒ වගේ ම පරිසරය වර්තමානයේ ජීවත් වන මිනිසාට පමණක් අයත් වූවක් නොවේ. එය අනාගතයේ ජීවත් වන මිනිසුන් ඇතුළු සියලු සත්ත්වයින්ට අයත් එකක්. එබැවින් අනාගත පරම්පරාවට ද සොඳුරු පරිසරයක් උරුම කර දීම අප කාගේත් යුතුකමක් බව ලෝක පරිසර දිනයේ අපි කවුරුත් සිතට ගනිමු.”

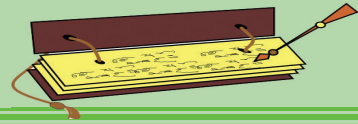
සාරාංශය

පරිසරය යනු මිනිසා ඇතුළු අප අවට ඇති වටාපිටාවයි. මිනිසා ඇතුළු ජීවීන්ගේ පැවැත්මට පරිසරය අතිශයින් ප්‍රයෝජනවත් වේ. පරිසරය දූෂණය වීමෙන් බොහෝ ගැටලු මතු වේ. ඒ නිසා එය ආරක්ෂා කර ගැනීම මිනිසාගේ පරම යුතුකමකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිසරයට බොහෝ සෙයින් ඇලුම් කළ නිසා පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අදාළ ඉගැන්වීම් රැසක් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම කරුණු ද සැලකිල්ලට ගෙන පරිසරය ආරක්ෂා කර ගැනීමට අපි කැපවෙමු.

ක්‍රියාකාරකම

01. ගෙවත්ත පිරිසිදු ව තබා ගැනීමට ඔබ කරන දේවල් මොනවාදැයි ලියා දක්වන්න.
02. පරිසරය දූෂණයට හේතු වන මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් සතරක් ලියන්න.

පැවරුම

පරිසරයේ අලංකාරය, ආරක්ෂාව ඇති කිරීමට දිනපතා ඔබ කරන ක්‍රියාකාරකම් සාදූ වර්ගයා පුස්තකයේ සටහන් කොට බුද්ධ ධර්මය විෂය උගන්වන ගුරුතුමාට හෝ ගුරුතුමියට හෝ සතිපතා පෙන්වන්න.

පුහුණුවට

ආරාම රෝපා වන රෝපා - යේ ජනාසේතු කාරකා
 පපඤ්ච උදපානඤ්ච - යේ දදන්ති උපස්සයං
 ධම්මට්ඨා සීල සම්පන්නා - තෙ ජනා සග්ග ගාමිනෝ
 තේසං දිවාච රත්තෝච - සදා පුඤ්ඤං පවඨිස්ති

කෙත් වතු - වන උයන් වවන්නා වූද, ඒ දඬු (පාලම්) කරවන්නා වූද,
 පැන්හල් පැන්පොකුණු කරවන්නා වූද, වාසස්ථාන කරවා දෙන්නා වූද,
 සිල්වත් හා දහැමි වූද, ජනයා දෙවිලොවට යයි. ඔවුන්ට සැමදා දිවා රාත්‍රී
 පින් වැඩේ.